

VELJARAKANNING SIGA EINKI SERLIQ

– Í kanningini rakti eg rætt í fimm prosent av førunum. Tað staðfestir bara, at tað er øgiliga lítil kjansur fyri at raka rætt í eini veljarakanning. Sambært úrslitinum rakar man rætt 20. hvørja ferð, um man kennir veljarafjældina. Og hana kennir man ikki, tá man ger eina vanliga veljarakanning, sigur Jón Joensen, hagfrøðingur á Hagstovu Føroya

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

Val stendur fyri durum, nú føroyingar skulu á val heilar tvær ferðir innan 1. september. Fyrst á skránni verður væntandi val til Fólkatingsið, ið skal vera í seinasta lagi 17. juni, meðan Aksel V. Johannesen, løgmaður, kann biða at útskriva løgtingsval til 31. august.

Ein stórir partur av øllum valstríði og upptakt til val eru veljarakanningar. Nærri vit eru einum vali, styttri verður millum at veljarakanningar verða almannakunngjörðar, ið geva eitt boð upp á hvussu leikur fer fram á sjálvum valdegnum.

Edmund og Trump

Men hóast veljarakanningar eru vorðnar ein vanligur táttur í vikunum upp til val, so eru tær ikki altíð so væl móttiknar av flokkinum, ið vísa á, at tær kunnu vísa eina skeiva mynd av veruleikanum og ávirka veruliga úrslitið.

Tað var millum annað hetta, ið Edmund Joensen, táverandi fólkatingslimur fyri Sambandsflokkinn, førði fram fyri fyra árum síðan, tá ein veljarakanning, ið Fynd hevði gjørt fyri Sosialin, vísti at hann og Sjúrdur Skaale, fólkatingslimur fyri Javnaðarflokkinn, blivu afturvaldir.

Í lesarabrævi minti hann veljararnar á, at slíkar kanningar einans geva eina ábending um eina lötumynd, og kann ikki brúkast at gera nakrar niðurstøðu.

– Eisini av hesi orsök er púra burturvið at pástanda, at hesin ella hasin verður valdur, afturvaldur ella vrakaður, skrivaði Edmund Joensen tá.

Á valdegnum bleiv eisini greitt, at Edmund Joensen hevði grein í

sínum máli, tí tá valúrslitið úr Havnini varð talt upp, var greitt, at Sambandsflokkurin tapti sítt umboð á Fólkatingsi til Tjóðveldi.

Eitt kendari dømi úti í heimi er frá seinasta forsetavali í USA, tá flest allar veljarakanningar lótu ongan iva vera um, at Hillary Clinton, demokratiska forseta-valevni, fór at vinna ein greiðan sigur á republikanska forseta-valevni Donald Trump.

Men so líðandi sum atkvøðurnar blivu taldur upp kring landið

Fimm prosent

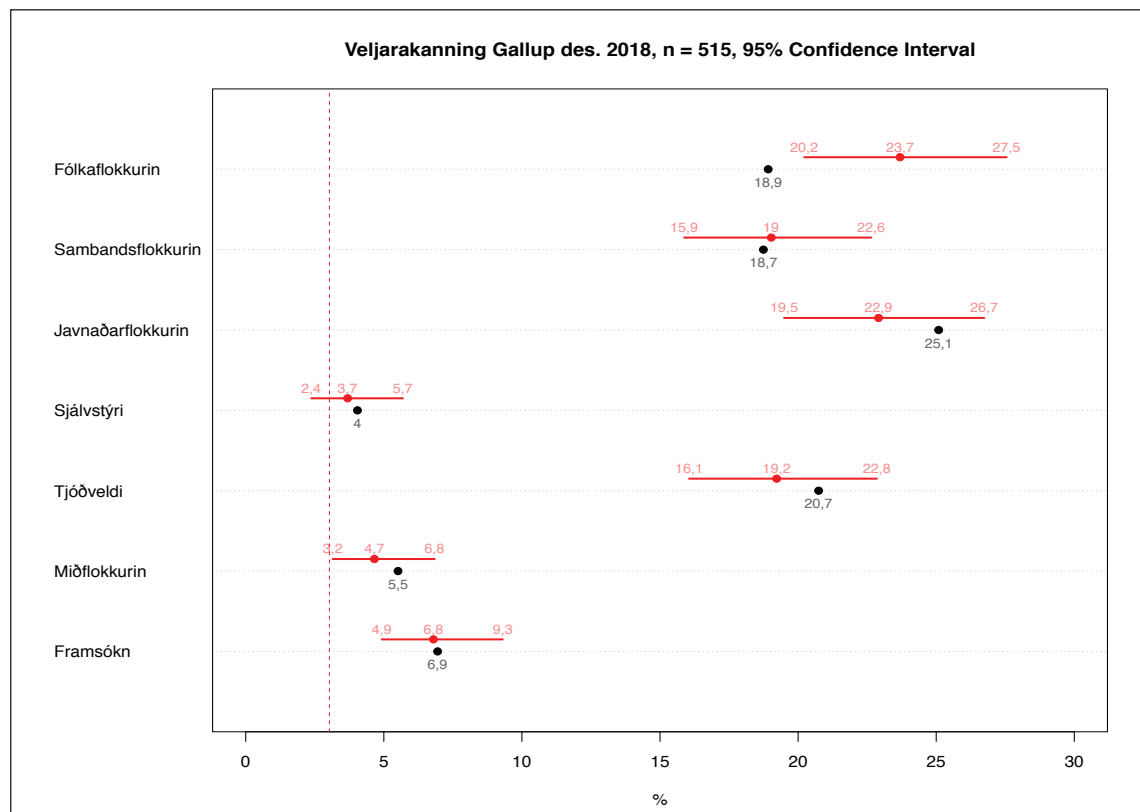
Ein sum hevur hugt nærri upp á veljarakanningar í føroyskum høpi er hagfrøðingurin Jón Joensen, ið dagliga starvast á Hagstovu Føroya. Aftan á seinasta val brúkti hann valúrslitið til at kanna, hvussu álítandi veljarakanningar veruliga eru.

– Tað gekk út upp á at gera stakroyndir av veljarafjældini, ið fylgdu leistinum hjá Gallup at gera veljarakanningar. Fyrimunurin er, at aftan á valið kenna

tingmannabýtið frá løgtingsvalinum, greiðir Jón Joensen frá.

Hóast fortreytirnar sostatt eru rættiliga góðar fyri at raka rætta úrslitið, so vísti royndin hjá hagfrøðinginum júst, hvussu torført tað er hjá einari veljarakanning at raka rætta tingmannabýtið.

– Í kanningini rakti eg rætt í fimm prosent av førunum. Tað staðfestir bara, at tað er øgiliga lítil kjansur fyri at raka rætt í veljarakanning. Sambært úrslitinum rakar man rætt 20. hvørja

Grafurin visir óvissuna í prosentum í eini veljarakanning hjá Gallup frá desember 2018

gjørðist greitt, at Donald Trump hevði gjørt allar veljarakanningar til skammar og vann valið. Og enn eina ferð hevði eitt valúrslit sett spurnartekin við trúvirði á veljarakanningum.

vit jú veljarafjældina og vita, hvat hon hevur valt, so eingin óvissa er í eini slíkari kanning. Til hvørja stakroynd valdi eg 515 tilvildarlígar veljarar og gjørdi hetta 10.000 ferðir. Aftaná kannaði eg síðan, hvussu oftan eg rakti

ferð, um man kennir veljarafjældina. Og hana kennir man ikki, tá man ger eina vanliga veljarakanning, visir Jón Joensen á.

Umboðan

Tað eru tó ymiskir háttir, ið

- Tað er ikki nóg gott, at spyrja eina rúgvu av fólki, um tað einans er eitt ávíst slag av fólki man spyr. Tað kann til dømis vera at gera eina veljarakanning á floksfundi hjá einum politiskum flokki. Úrslitið av tí kanninigni verður sjálvandi ikki umboðandi fyri veljarafiældina

